

YENİ DERS KİTAPLARINDA ATATÜRK BÖYLE DEĞERSİZLEŞTİRİLİYOR

Mustafa Solak yazdı

Yeni ders kitaplarında Atatürk böyle değersizleştiriliyor

Milli Eğitim Bakanlığı Temmuz'da yayınladığı müfredata dayalı olarak yeni ders kitaplarını yayınlamaya başladı...

Milli Eğitim Bakanlığı Temmuz'da yayınladığı müfredata dayalı olarak yeni ders kitaplarını yayınlamaya başladı. Yazımızda yeni yayınlanan Sosyal Bilgiler 4. ve 5. sınıf ders kitaplarında Atatürk'ün unutturulmasını, sıradanlaştırılmasını, önemsizleştirilmesini ele alacağız.

5. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabından Atatürk'le ilgili kısımlar ("Çağdaşlaşan Türkiye" ve "Yeni Türk Devletinin Temelleri") çıkarıldı. Atatürk'ten sadece "Etkin Vatandaşlık" ünitesinde Ankara'nın başkent olması hakkındaki bir metinde bahsedildi.[1]

ATATÜRK'E SAYGISIZLIK YAPILIYOR

Atatürk sıradan birisi gibi gösterilmeye çalışılıyor. 5. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında "Mustafa Kemal Atatürk" yerine, soyadını kullanmaksızın "Mustafa Kemal" ifadesi kullanılıyor. "Mustafa Kemal Atatürk" adına sadece aşağıdaki örnekte yer verilmiştir:

"Nuri Demirağ, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları inşaatının ilk müteahhitlerindedir. Türkiye'nin 10 bin km'lik demiryolu ağının 1250 km'lik bölümünün inşasını gerçekleştirmiş ve Nuri Demirağ'a bu nedenle Mustafa Kemal Atatürk tarafından "Demirağ" soyadı verilmiştir." [2]

"Mustafa Kemal Atatürk" veya "Atatürk" yerine kitapta "Mustafa Kemal" kullanılarak saygısızlık yapılmaktadır. Örneğin Ankara'nın başkent olması hakkındaki bir metinde "Mustafa Kemal" ifadesi şu şekilde kullanılmıştır:

"Mustafa Kemal tartışmayı şu sözleriyle kesti:

“Ankara’nın hükümet merkezi olması için saydığınız nitelikler beni ikna etmeye yetmez. Ben Ankara’yı hükümet merkezi yapmakla büsbütün başka bir hedef güttüm. Türk’ün imkânsız imkân hâline getiren gücünü dünyaya bir kere daha göstermek istedim. Bir gün gelecek şu çorak tarlalar, yeşil ağaçların çevirdiği villaların arasından uzanan yeşil sahalar asfaltlarla bezenecek. Hem bunu hepimiz göreceğiz. O kadar yakında olacak.”[3]

İlgili metin verildikten sonra da “Atatürk” soyadı belirtilmeksizin, öğrencilerin dersi öğrenip öğrenmediğine dair şu soruda sıradan bir isim gibi “Mustafa Kemal” ifadesi kullanılmıştır:

“Mustafa Kemal Ankara’nın neden başkent olmasını istemiştir?[4]

4. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında “Mustafa Kemal” ifadesi şu şekilde geçiyor:

“Ordumuz Mustafa Kemal’in “Ordular ilk hedefiniz Akdeniz’dir. İleri!” emriyle İzmir’e kadar ilerledi (1922).”[5]

Oysaki önceki yıl 5. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında “Mustafa Kemal Atatürk” veya “Atatürk” yerine “Mustafa Kemal” adı kullanılmamıştı.

ATATÜRK İLKELERİ, ATATÜRKÇÜLÜK, CUMHURİYET KAZANIMLARI ÇIKARILDI

Önceki 5. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabının “Çağdaşlaşan Türkiye” ve “Yeni Türk Devletinin Temelleri” başlıklarında 11 sayfada işlenen Atatürk’ün ilkelerine, Cumhuriyet Devrimi’nin kazanımlarına ve Atatürk’ün milli egemenlik, devrim, kadın-erkek eşitliği, padişahlık, Medeni Kanun, eğitim gibi konulara bakışına yeni ders kitabında yer verilmedi. Bu konuları kapsayan “Çağdaşlaşan Türkiye” ve “Yeni Türk Devletinin Temelleri” başlıkları çıkarıldı.[6]

Örneğin Atatürk’ün ilkeleri önceki ders kitabında 7 sayfada anlatılmıştı. Yeni ders kitabında ise ilkelere isim olarak bile yer verilmedi.

4. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabından 13 sayfalık “Bir Lider Doğuyor” konusu çıkarılmıştır. Bu başlıkta Atatürk’ün hayatı, ailesi, Trablusgarp, Çanakkale, Kurtuluş Savaşı’nda Atatürk’ün rolü, Milli Mücadele, Kongreler, Cumhuriyet’in ilanı anlatılıyordu.[7] Yeni kitapta ise “Milli Mücadelemiz” başlığında Atatürk’e sadece iki paragraf yer verilmiştir. Üstelik sadece Samsun’a çıktığına, Kongreler yaptığına dair Atatürk’ten, cümle içinde bahsedilmiştir ama önceki ders kitabındaki gibi Milli mücadele ve kongreler ayrıntılı anlatılmamıştır. Atatürk ile ilgili paragraflar şöyledir:

“Mustafa Kemal katıldığı savaşlardaki başarılarıyla ülke içinde tanınan bir komutandı. İstanbul’da arkadaşlarıyla hazırladığı mücadele planını uygulamak için 19 Mayıs 1919’da Samsun’a gitti.

Düşmanın yurttan atılabilmesi için önce milletin birlik ve beraberlik içinde hareket etmesini sağlamak gerekiyordu. Mustafa Kemal ve arkadaşları Havza'ya ve ardından Amasya'ya geçti. Havza ve Amasya genelgelerini yayınladı. Daha sonra Erzurum ve Sivas'ta kongreler yaptı (1919). Halkı, işgalleri protestoya ve birlik içinde mücadele etmeye çağırdı. Kongrelere başkan seçilen Mustafa Kemal Millî Mücadele'nin lideri haline geldi. Mustafa Kemal ve arkadaşları Ankara'ya geldi. Ankara Millî Mücadele'nin merkezi oldu. 23 Nisan 1920'de Ankara'da Büyük Millet Meclisi açıldı. Ülkenin dört bir yanından seçilen vekillerin tek amacı yurdun düşman işgalinden kurtarılmasıydı.”[8]

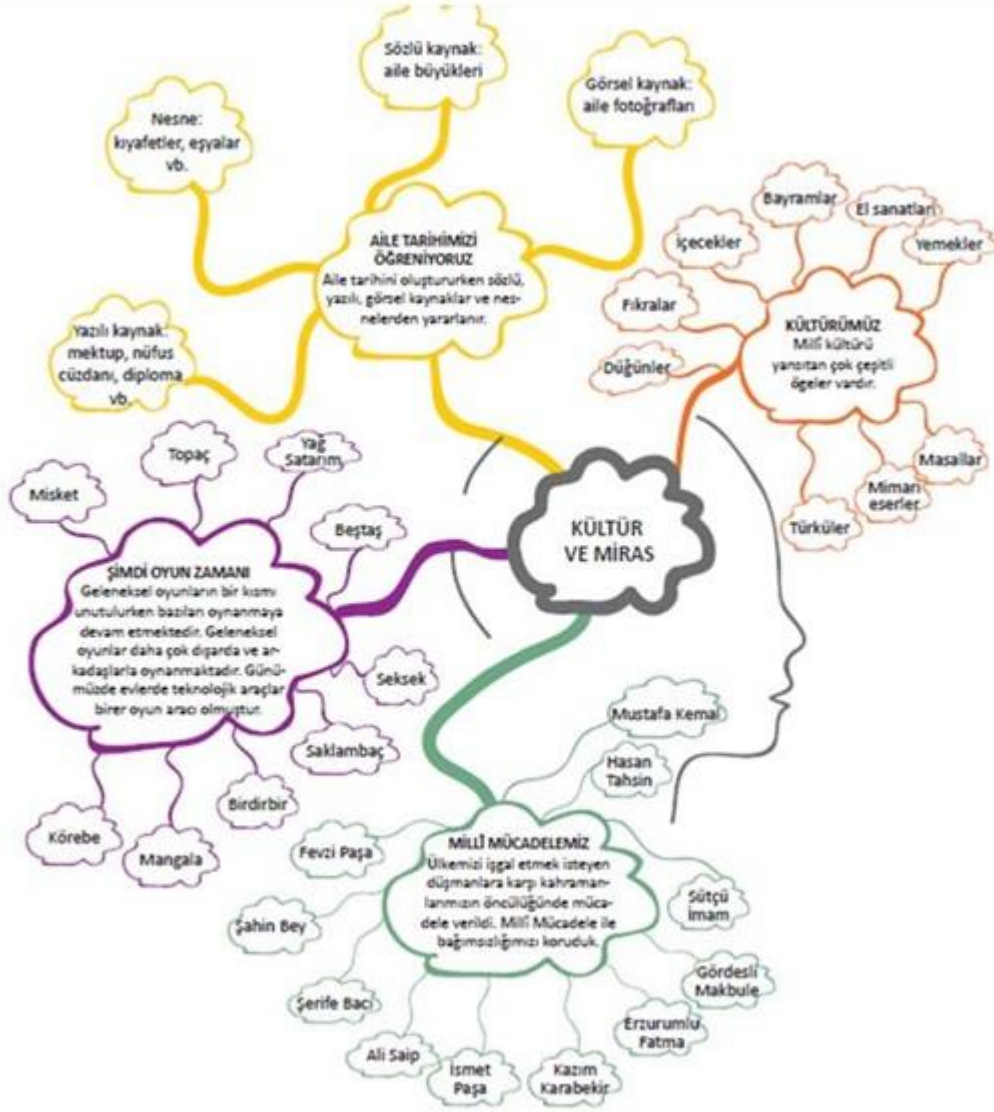
Kurtuluş Savaşı'nda Atatürk'ün rolüne ise diğer milli mücadele kahramanlarıyla birlikte ele alınarak değinilmiştir.

Milli mücadele kahramanları, soyadlarıyla veya “paşa” ünvanıyla verilirken Atatürk'ten “Mustafa Kemal” diye bahsedilmiştir. Örneğin Kazım Karabekir soyadıyla, Ali Saip Ursavaş, “Bey” şeklinde anılırken belirtilirken Atatürk'e “Mustafa Kemal” değiniliyor:

“Kazım Karabekir, Millî Mücadele'nin başından itibaren Mustafa Kemal ile birlikte hareket etmişti.”[9]

“Urfa'da Ali Saip Bey'in (Ursavaş, 1885 - 1939) önderliğinde Kuvayı milliyetçiyi kurdu. Ali Saip Bey tecrübeli bir subaydı. Mustafa Kemal tarafından Urfa'ya görevlendirildi.”[10]

“Kültür ve Miras” ünitesinin sonunda yer alan “NELER ÖĞRENDİK?” sorusuna verilen şematik yanıt, söylediklerimizi özet bir şekilde yansıtmaktadır.[11]

Şemada görüldüğü gibi birçok milli mücadele kahramanı soyadlarıyla, “Paşa” ünvanıyla veya tanımlayıcı adlarla (Sütçü İmam gibi) anılırken Atatürk, “Mustafa Kemal” diye anılmıştır.

ATATÜRK UNUTTURULUYOR

MEB’in “öğrencileri bilgiye boğmaktan kurtardık ama Atatürk’ü anlatıyoruz” gerekçesinin arkasına sığınacağı bir durum yoktur. “Atatürk” kelimesine sadece Cumhuriyet’i kurması, vatani kurtarması bağlamında değinilmekte ama ilkelerinden ve Cumhuriyet’in kazanımlarına dair fikirlerinden bahsedilmemektedir. Bu tam anlamıyla Atatürk’ün önemsizleştirilerek unutturulmasıdır. Örneğin geçen yılki 5. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında Cumhuriyet’in kazanımlarına ve Atatürk’e dair şu ifadeler vardı:

“Osmanlı Devleti saltanat sistemiyle yönetiliyordu. Devleti yöneten padişahlar aynı ailenin erkekleri arasından gelmekteydi. Atatürk, Millî Mücadele’nin kazanılmasından sonra siyasi, ekonomik, toplumsal, hukuki alanlarda ve eğitim alanında inkılapları başlattı. Türk toplumunun ihtiyaçlarından ve dünyadaki bilimsel gelişmelerden yola çıkarak birçok yenilik gerçekleştirdi. Bunların en büyüğü Türkiye Cumhuriyeti’dir. Cumhuriyetin 29 Ekim 1923’te ilan edilmesinden sonra Atatürk, yeni devletin ilk cumhurbaşkanı seçildi.

Cumhuriyetle birlikte halk, yönetimde tamamen söz sahibi oldu. Egemenlik, asıl sahibi olan halka verildi. İnsanlar, tebaa olmaktan çıkıp vatandaş kimliğini kazandı. Ülkenin her ferdi vatandaş olarak siyasal, sosyal, ekonomik, hukuki alanda birçok hak kazandı. Türk Medeni Kanunu'nun 1926 yılında kabul edilmesiyle kadınlara evlilikte, mirasta erkeklerle eşit haklar tanındı. Bunun yanında Türk kadını hâkimlik, savcılık, avukatlık gibi meslekleri yapmaya başladı. Önce belediye seçimlerinde seçme ve seçilme hakları (1930) sonra milletvekili seçme seçilme hakkı (1934) elde eden kadınlar, siyasal ve sosyal alanda erkeklerle eşit haklara kavuştu. Cumhuriyetin ilanı sonrası Atatürk'ün kadın haklarına verdiği önem sayesinde Türk kadınının toplumdaki rolü güçlendi.”[12]

Bilim ve teknolojideki gelişmelerin incelendiği “Gerçekleşen Düşler” ünitesindeki “uygarlığa giden yol” başlığında Atatürk'ün, bilim ve teknolojinin önemine dair “bilim ve teknoloji hayattaki en hakiki yol göstericidir” ve “benim düşüncelerim hiçbir zaman kalıplaştırılmaz. Çünkü ben ulusuma medeniyeti ve onu yakalayabilmesinin yollarını gösteriyorum. Medeniyet de düne bakmakla veya dünü yaşamakla elde edilemez. Medeniyet, bilimin yolundan geçer. Öyleyse medeni ulusların ne doktrinlere ne de kalıplaşmış yaptırımlara ihtiyacı vardır. Benim söylediklerim ve bizim yaptıklarımız ulusumuzun medeni uluslar arasındaki yerini alması içindir. Gerçekçi, akılcı, mantıklı ve bilimsel düşünemeyen ulusların medeni âlem içinde hem yerleri hem de şansları hiç yoktur; medeni toplum olma şansları hiç yoktur”, “gözlerimizi kapayıp tek başımıza yaşadığımızı düşünemeyiz. Memleketimizi bir çember içine alıp dünya ile alâkasız yaşamayız. Aksine yükselmiş, ilerlemiş, medeni bir millet olarak medeniyet düzeyinin üstünde yaşayacağız. Bu hayat ancak ilim ve fenle olur. İlim ve fen nerede ise oradan alacağız ve her millet ferdinin kafasına koyacağız. İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur” sözleri çıkarılmıştır. Dahası Atatürk'ün, Atatürk Orman Çiftliği'ni bilimsel yöntemlerle tarımsal faaliyet yaptığı, İstanbul Üniversitesi gibi modern eğitim kurumlarının, Türk Dil Kurumunun, Türk Tarih Kurumunun, Türk Hava Kurumunun kurulmasını, Kayseri'de ilk uçak fabrikasının açılmasını sağladığına dair bilimsel gelişmelere de yeni kitapta yer verilmemiştir.[13]

Mustafa Solak

Odatv.com

DİPNOTLAR

[1] Ömer Faruk Evirgen, Zühal Özdural, Jülide Özkan, Suna Öztürk, Ortaokul Sosyal Bilgiler 5, Ankara, 2017, s.161.

[2] Age, s.131.

[3] Age, s.161.

[4] Aynı yer.

[5] Ömer Faruk Evirgen, Zühal Özdural, Jülide Özkan, Suna Öztürk, İlkokul Sosyal Bilgiler 4, Ankara, 2017, s.51.

[6] Ahmet Utku Özensoy, Celal Aynacı, İlköğretim Sosyal Bilgiler 5 Ders Kitabı, Berkay Yayıncılık, Ankara, 2016, s.42.

[7] İlkokul Sosyal Bilgiler 4, Ankara, 2016, s.43-55.

[8] İlkokul Sosyal Bilgiler 4, Ankara, 2017, s.47.

[9] Age, s.48.

[10] Age, s.49.

[11] Age, s.53.

[12] İlköğretim Sosyal Bilgiler 5 Ders Kitabı, 2016, s.43.

[13] Age, s.110-111.

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category araştırma]

[tags EĞİTİM DOSYASI, ders kitapları, Atatürk]